

ČESKÁ TECHNICKÁ NORMA

ICS 13.280; 17.240

2003

Březen

	Přístroje pro ochranu před zářením - Přenosné přístroje k měření měrné aktivity radionuklidů emitujících záření beta v potravinách	ČSN IEC 61562 35 6655
--	---	-----------------------------

Radiation protection instrumentation - Portable equipment for measuring specific activity of beta-emitting radionuclides in foodstuffs

Instrumentation pour la radioprotection - Equipement portable de mesure de l'activité massique de radionucléides émetteurs bêta dans les aliments

Strahlenschutz-Messgeräte - Tragbare Einrichtungen zur Messung der spezifischen Aktivität von Betastrahlung emittierender Radionukliden in Lebensmitteln

Tato norma je českou verzí mezinárodní normy IEC 61562:2001. Mezinárodní norma IEC 61562:2001 má status české technické normy.

This standard is the Czech version of the International Standard IEC 61562:2001. The International Standard IEC 61562:2001 has the status of a Czech Standard.

© Český normalizační institut,
2003

65607

Podle zákona č. 22/1997 Sb. smějí být české technické normy rozmnožovány
a rozšiřovány jen se souhlasem Českého normalizačního institutu.

Národní předmluva

Citované normy

IEC 60050(393):1996 zavedena v ČSN IEC 50(393):2000 (33 0050) Mezinárodní elektrotechnický slovník - Kapitola 393: Přístroje jaderné techniky - Fyzikální jevy a základní pojmy (idt IEC 50(393):1996)

IEC 60050(394):1995 zavedena v ČSN IEC 50(394)+A1:1997 (33 0050) Mezinárodní elektrotechnický slovník - Kapitola 394: Přístroje jaderné techniky - Přístroje (idt IEC 50(394):1995)

IEC 60068-2-27:1987 zavedena v ČSN EN 60068-2-27:1995 (34 5791) Základní zkoušky vlivů prostředí - Část 2: Zkoušky - Zkouška Ea a návod: Údery (idt EN 60068-2-27:1993, idt IEC 68-2-27:1987)

IEC 60086 soubor zaváděn v souboru ČSN EN 60086 (36 4110) Primární baterie

IEC 61187:1993 zavedena v ČSN EN 61187:1997 (35 6506) Elektrická a elektronická měřicí zařízení - Průvodní dokumentace (idt EN 61187:1994, mod IEC 1187:1993)

Upozornění na národní poznámky

Do normy byly k článku 5.5 doplněny informativní národní poznámky.

Vypracování normy

Zpracovatel: Ladislav Viererbl, IČO 44729847

Technická normalizační komise: TNK 56 Elektrické měřicí přístroje

Pracovník Českého normalizačního institutu: Tomáš Pech

Strana 3

MEZINÁRODNÍ NORMA

Přístroje pro ochranu před zářením -
Přenosné přístroje k měření měrné aktivity radionuklidů
emitujících záření beta v potravinách

IEC 61562

První vydání
2001-05

Obsah

	Strana
Předmluva	.....
	 6
1 Rozsah platnosti a předmět normy.....	7
2 Normativní	

odkazy	7
3	Terminologie a jednotky
7	
4	Konstrukce
9	
4.1	Všeobecně
9	
4.2	Všeobecný popis přístroje
10	
4.3	Detekční zařízení
10	
4.4	Měřicí zařízení
10	
4.5	Doplňkové vybavení
10	
4.6	Dekontaminace
11	
5	Hlavní charakteristiky
11	
5.1	Měřené radionuklidы
11	
5.2	Měřicí rozsah
11	
5.3	Energetický měřicí

rozsah.....	11
5.4 Pozadí přístroje	
..... 11	
5.5 Minimální detekovatelná aktivita.....	11
6 Zkoušky	
..... 12	
6.1 Všeobecně	
..... 12	
6.2 Referenční a normální zkušební podmínky.....	12
6.3 Nastavení přístroje během zkoušek.....	13
6.4 Statistické fluktuace	
..... 13	
6.5 Referenční zdroje ionizujícího záření.....	13
6.6 Kontrolní zdroje	
..... 13	
7 Radiační charakteristiky	
..... 13	
7.1 Relativní základní chyba.....	13
7.1.1 Požadavky	
..... 13	
7.1.2 Zkoušky	
.....	

.....	13	
7.1.3	Zkušební metoda	
.....	14	
7.2	Odezva na vnější záření gama.....	14
7.2.1		
Požadavky	.....	
.....	14	
7.2.2	Zkušební metoda	
.....	14	
Strana 4		
	Strana	
7.3	Zkoušky přetížení	
.....	15	
7.3.1		
Požadavky	.....	
.....	15	
7.3.2	Zkušební metoda	
.....	15	
7.4	Zkoušky citlivosti na radioaktivní kontaminaci.....	15
7.4.1		
Požadavky	.....	
.....	15	
7.4.2	Zkušební metoda	
.....	15	

7.5	Statistické fluktuace	.....	16
7.5.1	Požadavky	.....	
.....	16		
7.5.2	Zkušební metoda	.....	
16			
8	Elektrické charakteristiky	.....	16
8.1	Doba náběhu	.....	
... 16			
8.1.1	Požadavky	.....	
..... 16			
8.1.2	Zkušební metoda	.....	
16			
8.2	Požadavky na napájení	.....	16
8.2.1	Hlavní požadavky	.....	
16			
8.2.2	Požadavky na primární články	.....	16
8.2.3	Požadavky na sekundární články	.....	17
8.2.4	Zkušební metoda	.....	
17			

8.3	Stabilita spouštění výstrahy.....	17
8.3.1	Požadavky	
.....	17	
8.3.2	Zkušební metoda	
.....	17	
9	Mechanické charakteristiky	
.....	17	
9.1	Mechanické údery	
.....	17	
9.2	Vibrace	
.....	17	
9.2.1	Požadavky	
.....	17	
9.2.2	Zkušební metoda	
.....	17	
10	Stabilita vlastností v okolním prostředí.....	18
10.1	Okolní teplota	
... 18		
10.1.1	Požadavky	
.....	18	
10.1.2	Zkušební metoda	
.....		

18	
10.2	Relativní vlhkost
vzduchu.....	
18	
10.2.1	
Požadavky	
..... 18	
10.2.2	Zkušební
metoda	
..... 18	
10.3	Tlak
vzduchu	
.... 18	
10.4	Odolnost proti vlhkosti
(těsnost).....	18
10.5	Vnější elektromagnetická
pole.....	19
10.5.1	
Požadavky	
..... 19	
10.5.2	Zkušební
metoda	
19	
10.6	Vnější magnetická
pole.....	19
10.6.1	
Požadavky	
.... 19	
10.6.2	Zkušební
metoda	
19	

11 Skladování a doprava	19
12 Souhrn charakteristik	19
13 Dokumentace	
... 19	
13.1 Protokol o typových zkouškách.....	19
13.2 Osvědčení	
..... 19	
13.3 Návod k obsluze a údržbě.....	20
Tabulka 1 Referenční a normální zkušební podmínky.....	20
Tabulka 2 Zkoušky prováděné v normálních zkušebních podmínkách.....	20
Tabulka 3 Zkoušky prováděné při změnách vnějších ovlivňujících veličin.....	21

Strana 6

Předmluva

- 1) IEC (Mezinárodní elektrotechnická komise) je celosvětovou normalizační organizací, zahrnující všechny národní elektrotechnické komitety (národní komitety IEC). Cílem IEC je podporovat mezinárodní spolupráci ve všech otázkách, které se týkají normalizace v oblasti elektrotechniky a elektroniky. Za tím účelem, kromě jiných činností, IEC vydává mezinárodní normy. Jejich příprava je svěřena technickým komisům, každý národní komitét IEC, který se zajímá o projednávaný předmět, se může téhož přípravných prací zúčastnit. Mezinárodní vládní i nevládní organizace, s nimiž IEC navázala pracovní styk se této přípravy rovněž zúčastňují. IEC úzce spolupracuje s Mezinárodní organizací pro normalizaci (ISO) v souladu s podmínkami dohodnutými mezi těmito dvěma organizacemi.
- 2) Oficiální rozhodnutí nebo dohody IEC týkající se technických otázek vyjadřují v největší možné míře mezinárodní shodu v názoru na předmět, kterého se týkají, jelikož jsou v každé technické komisi zastoupeny všechny zainteresované národní komitety.

- 3) Vypracované dokumenty mají formu doporučení pro mezinárodní použití publikovaných formou norem, technických zpráv nebo pokynů a v tomto smyslu jsou přijímány národními komitety.
- 4) Na podporu mezinárodního sjednocení národní komitety IEC přebírají mezinárodní normy IEC transparentně v maximální možné míře do svých národních a regionálních norem. Každý rozdíl mezi normou IEC a odpovídající národní nebo regionální normou se v těchto normách jasně vyznačí.
- 5) IEC nemá žádný postup týkající se vyznačování schválení a nenese žádnou odpovědnost za prohlášení o shodě předmětu s některou jeho normou.
- 6) Upozorňuje se na možnost, že některé prvky této mezinárodní normy mohou být předmětem patentových práv. IEC nelze činit odpovědnou za identifikaci libovolného patentového práva nebo všech takových patentových práv.

Mezinárodní norma IEC 61562 byla připravena subkomisí 45B: Přístroje pro ochranu před zářením, která je součástí technické komise IEC TC 45: Přístroje jaderné techniky.

Text této normy vychází z těchto dokumentů:

FDIS	Zpráva o hlasování
45B/297/FDIS	45B/312/RVD

Úplné informace o hlasování při schvalování této normy je možné nalézt ve zprávě o hlasování uvedené v tabulce.

Tato norma byla připravena podle směrnice ISO/IEC, Část 3.

Komise rozhodla, že obsah této normy zůstane nezměněn do roku 2005. V tomto termínu bude norma

- potvrzena;
- stažena;
- nahrazena novým vydáním nebo
- změněna.

Strana 7

---

1 Rozsah platnosti a předmět normy

Tato mezinárodní norma platí pro přenosné přístroje používané k měření měrné aktivity radionuklidů v jídle/potravinách a určené k činnosti v terénních podmínkách. Neplatí pro laboratoře s nízkým pozadím vyžadující vysoce školenou obsluhu.

Tyto přístroje určené k měření kontaminace radionuklidy emitujícími záření beta v potravinách v terénních podmínkách by neměly vyžadovat speciální přípravu vzorků, kromě mechanického zpracování (krájení, mletí, atd.).

Tyto přístroje je možné v principu použít k měření emise záření beta při povrchové kontaminaci a také k jiným radiometrickým měřením, ale tyto aplikace nepatří do rozsahu platnosti této normy.

Stejné přístroje určené k měření potravin mohou být také používány k měření vzorků přírodního

prostředí, jako je půda, odpadní vody, rostliny, zvířata atd. Tyto přístroje mohou být používány ke stanovení měrné aktivity beta pro širokou třídu vzorků podle této normy.

Účelem této normy je specifikace hlavních provozních charakteristik přístrojů určených k měření měrné aktivity radionuklidů emitujících záření beta v potravinách, metod jejich zkoušení a požadavků na dokumentaci.

2 Normativní odkazy

Součástí této normy jsou i ustanovení dále uvedených norem, na něž jsou odkazy v textu této mezinárodní normy. V době uveřejnění této mezinárodní normy byla platná uvedená vydání. Všechny normy podléhají revizím a účastníci, kteří uzavírají dohody na podkladě této mezinárodní normy, by měli využít nejnovějšího vydání dále uvedených norem. Členové IEC a ISO udržují seznamy platných mezinárodních norem.

IEC 60050(393):1996 Mezinárodní elektrotechnický slovník (IEV) - Kapitola 393: Přístroje jaderné techniky: Fyzikální jevy a základní pojmy

(*International Electrotechnical Vocabulary (IEV) - Chapter 393: Nuclear instrumentation: Physical phenomena and basic concepts*)

IEC 60050(394):1995 Mezinárodní elektrotechnický slovník (IEV) - Kapitola 394: Přístroje jaderné techniky: Přístroje

(*International Electrotechnical Vocabulary (IEV) - Chapter 394: Nuclear instrumentation: Instruments*)

IEC 60068-2-27:1987 Zkoušení vlivů prostředí - Část 2: Zkoušky - Zkouška Ea a návod: Úder

(*Environmental testing - Part 2: Tests - Test Ea and guidance: Shock*)

IEC 60086: (všechny části) Primární články

(*Primary batteries*)

IEC 61187:1993 Elektrická a elektronická měřicí zařízení - Průvodní dokumentace

(*Electrical and electronic measuring equipment - Documentation*)

-- Vynechaný text --